

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 2096/2005,**20. detsember 2005,****milles sätestatakse aeronavigatsiooniteenuste osutamise ühised nõuded****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

549/2004 artikli 1 lõikele 2 ei hõlma kõnealused nõuded sõjalisi operatsioone ega sõjalist väljaõpet.

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrust (EÜ) nr 550/2004 aeronavigatsiooniteenuste osutamise kohta ühtses Euroopa taevas (teenuse osutamise määrus), ⁽¹⁾ eriti selle artikleid 4 ja 6,

ning arvestades järgmist:

(1) Määruse (EÜ) nr 550/2004 kohaselt peab komisjon kehtestama ühised nõuded aeronavigatsiooniteenuste osutamiseks kogu Euroopa Liidus. Sobivaim vahend selleks on määrus, mis võimaldab otsest kohaldamist.

(2) Aeronavigatsiooniteenuste osutamine ühenduses tuleks liikmesriikide poolt sertifitseerida. Ühistele nõuetele vastavad aeronavigatsiooniteenuste osutajad peaksid saama sertifikaadi vastavalt määruse (EÜ) nr 550/2004 artiklile 7. Need aeronavigatsiooniteenuste osutajad, kes võivad tegutseda ilma sertifikaadita, peaksid püüdma tagada maksimaalset vastavust ühistele nõuetele, niivõrd kui võimaldab nende õiguslik seisund.

(3) Ühiseid nõudeid, mis tuleb sätestada vastavalt määruse (EÜ) nr 550/2004 artiklile 6, tuleks kohaldada, ilma et see piiraks liikmesriikide suveräänseid õigusi nende õhuruumi üle või liikmesriikide nõudeid avaliku korra, julgeoleku ja riigikaitsega seotud küsimustes, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määruse (EÜ) nr 549/2004 (millega sätestatakse raamistik ühtse Euroopa taeva loomiseks (raammäärus) ⁽²⁾) artiklis 13. Vastavalt määruse (EÜ) nr

(4) Aeronavigatsiooniteenuste osutamise ühiste nõuete määratlus peaks arvesse võtma aeronavigatsiooniteenuste osutajate õiguslikku seisundit liikmesriikides. Kui organisatsioon lisaks aeronavigatsiooniteenuste osutamisele tegeleb millegi muuga ja kui ei ole ette nähtud teisiti, ei tuleks määruse (EÜ) nr 550/2004 artikli 6 kohaselt sätestatud ühiseid nõudeid kohaldada niisugustele muudele tegevustele ega vahenditele, mida aeronavigatsiooniteenuste osutamisel ei kasutata.

(5) Ühiste nõuete kohaldamine aeronavigatsiooniteenuste osutajate suhtes peaks olema vastavuses riski suurusega, mis on seotud iga teenuse iseärasustega, nagu näiteks teostatud liikumiste arv ja/või laad ning nende iseärasused. Kui teatavate aeronavigatsiooniteenuste osutajad peaksid otsustama mitte kasutada võimalust piiriüleste teenuste pakkumiseks ning loobuvad seetõttu vastastikuse tunnustamise õigusest ühtses Euroopa taevas, peaks riiklikul järelevalve teostajal olema õigus lubada kohaldada vastavalt kõnealuste teenuseosutajate suhtes teatavaid aeronavigatsiooniteenuste üldisi ja teatavaid erinõudeid. Seepärast peaksid sertifikaadile lisatud nõuded näitama erandi laadi ja ulatust.

(6) Sertifitseerimissüsteemi nõuetekohase funktsioneerimise tagamiseks peaksid liikmesriigid oma aastaaruannetes esitama komisjonile kogu asjakohase teabe riiklike järelevalve teostajate poolt lubatud erandite kohta.

(7) Aeronavigatsiooniteenuste eri liikide suhtes ei pea tingimata kohaldama samu nõudeid. Seepärast on ühised nõuded vaja kohandada vastavaks iga teenuseliigi eripärale.

(8) Aeronavigatsiooniteenuste osutajatel peaks olema kohustus tõendada nõuetele vastavust sertifikaadi kehtivusaja ja kõigi hõlmatud teenuste suhtes.

⁽¹⁾ ELT L 96, 31.3.2004, lk 10.

⁽²⁾ ELT L 96, 31.3.2004, lk 1.

- (9) Ühiste nõuete tõhusa kohaldamise tagamiseks tuleks kehtestada süsteem, mille abil saaks teostada korrapäraselt järelevalvet ja kontrolli kõnealustele ühistele nõuetele ning sertifikaadis määratletud tingimustele vastavuse kohta. Riiklik järelevalve teostaja peaks kontrollima teenuseosutaja sobilikkust enne sertifikaadi väljaandmist ning kord aastas hindama juba sertifitseeritud aeronavigatsiooniteenuste osutajate jätkuvat nõuetelevastavust. Seepärast tuleks kehtestada igal aastal ajakohastatav, riskide hindamisel põhinev soovituslik kontrolliprogramm, mis hõlmaks kõiki sertifitseeritud teenuseosutajaid. Programm peaks võimaldama kontrollida aeronavigatsiooniteenuste osutajate kõiki asjakohaseid osi mõistliku ajavahemiku jooksul. Kui riikliku järelevalve teostajad hindavad määratud lennuliiklus- ja meteoroloogiateenuste osutajate nõuetelevastavust, peaks neil olema õigus kontrollida ka liikmesriigi rahvusvahelistest kohustustest tulenevate asjakohaste nõuete täitmist.
- (10) Riiklike järelevalve teostajate vastastikused eksperdi hinnangud peaksid edendama ühist lähenemisviisi järelevalvele aeronavigatsiooniteenuste osutajate üle kogu ühenduses. Komisjon peaks koostöös liikmesriikidega korraldama need vastastikused eksperdi hinnangud, mida tuleks koordineerida Eurocontroli ESARR-ohutusnõuete täitmise järelevalve- ja tugiprogrammi (ESIMS) ning Rahvusvahelise Tsiiviillennundusorganisatsiooni (ICAO) juhitava ohutusjärelevalve üldise auditikava (USOAP) raames läbi viidud tegevustega. Sellega välditakse töö kattumist. Võimaldamaks vastastikuse eksperdi hinnangu käigus kogemuste ja parimate kasutusviiside vahetust, peaksid riiklikud eksperdid olema riikliku järelevalve teostaja või heakskiidetud organisatsiooni personali hulgas.
- (11) Eurocontrol on välja töötanud ohutusnõuded (ESARR), millel on eriti suur tähtsus lennuliiklusteenuste ohutuse suhtes. Vastavalt määrusele (EÜ) nr 550/2004 peaks komisjon kindlaks määrama ja vastu võtma asjakohased ESARR 3 sätteid ohutusjuhtimissüsteemide kasutamise kohta lennuliikluse korraldamise (ATM) teenuse osutajate poolt, ESARR 4 sätteid lennuliikluse korraldamise riskide hindamise ja vähendamise kohta ning ESARR 5 sätteid lennuliikluse korraldamise personalile ja käitamisohutusega seotud ülesandeid täitvale insener-tehnilisele personalile esitatavate nõuete kohta. Vastavalt määruse (EÜ) nr 550/2004 artiklile 5 esitas komisjon ettepaneku, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (ühenduse lennujuhi litsentsi kohta), ⁽¹⁾ mis hõlmab ESARR 5 sätteid lennujuhtide kohta. Seetõttu ei ole asjakohane neid sätteid käesolevas määruses korrata. tuleks siiski ette näha sätteid, et riikliku järelevalve teostajad peavad kontrollima, kas lennuliiklusteenuste osutajate töötajad, eelkõige lennujuhid, on nõuete kohaselt litsentseeritud, kui see on vajalik.
- (12) Samuti ei ole asjakohane korrata ESARR 2 sätteid lennuliikluse korraldamise ohutusega seotud vahejuhtumitest teatamise ja nende hindamise kohta, mis on hõlmatud Nõukogu 21. novembri 1994. aasta direktiiviga 94/56/EÜ (millega kehtestatakse tsiiviillennunduses toimunud lennuõnnetuste ja -intsidentide uurimise põhimõtted) ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2003. aasta direktiiviga 2003/42/EÜ (vahejuhtumitest teatamise kohta tsiiviillennunduses). ⁽³⁾ Ohutusega seotud vahejuhtumeid käsitlevate uute sätetena tuleks siiski ette näha, et riikliku järelevalve teostajad peavad kontrollima, kas lennuliiklusteenuste osutaja, samuti side-, navigeerimis- ja seireteenuse osutaja järgib ohutusega seotud vahejuhtumitest teatamisel ja nende hindamisel nõutavat korda. Asjakohased ESARR 1 sätteid ohutusjärelevalve kohta lennuliikluse korraldamisel ja ESARR 6 sätteid tarkvara kohta lennuliikluse korraldamise süsteemides tuleks kindlaks määrata ja vastu võtta eraldi Ühenduse õigusaktidena.
- (13) Eelkõige tuleks tunnistada, et esiteks on ohutusjuhtimine lennuliiklusteenuste pakkumisel niisugune ülesanne, millega tagatakse kõigi ohutusriskide tuvastamine, hindamine ja rahuldav vähendamine, ning teiseks, et vormikohane ja süstemaatiline lähenemine ohutusjuhtimisele võib ohutusele tekkivat kasu märgatavalt ja hõlpsasti jälgitavalt suurendada. Komisjon peaks lennuliiklusteenuste ohutusnõudeid ajakohastama ja jätkuvalt täpsustama, et tagada võimalikult kõrge ohutuse tase, ilma et see piiraks Euroopa Lennundusohutusameti võimalikku tulevast rolli sellel alal.
- (14) Aeronavigatsiooniteenuste osutajad peaksid tegutsema asjaomaste ICAO standardite kohaselt. Piiriülese teenusepakkumise hõlbustamiseks peaksid liikmesriigid ja komisjon tihedas koostöös Eurocontroliga püüdlema nende erinevuste vähendamise poole, millest liikmesriigid teatasid seoses ICAO standardite kohaldamisega aeronavigatsiooniteenuste suhtes, et saavutada ühine standardite kogum ühtse Euroopa taeva piires, et välja arendada tulevase Euroopa ülemise lennuinformatsioonivõõndi ühised õhusõidueeskirjad.

⁽¹⁾ KOM(2004) 473, Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

⁽²⁾ EÜT L 319, 12.12.1994, lk 14.

⁽³⁾ ELT L 167, 4.7.2003, lk 23.

- (15) Liikmesriikide erinev kord seoses vastutusega ei tohiks takistada aeronavigatsiooniteenuste osutajatel piiriüleste teenuste lepingute sõlmimist, kui nad on võtnud meetmed kohaldatavatest õigusaktidest tuleneva kahjuvastutuse katmiseks. Kasutatav meetod peaks järgima siseriiklikke juriidilisi nõudeid. Liikmesriigid, kes lubavad aeronavigatsiooniteenuste osutamist oma vastutusalas olevas õhuruumis või selle osas ilma määrusega (EÜ) nr 550/2004 ettenähtud sertifikaadita, peaksid katma kõnealuste teenuseosutajate vastutuse.
- b) ESARR 4 lennuliikluse korraldamise riskide hindamise ja vähendamise kohta, välja antud 5. aprillil 2001;
- c) ESARR 5 lennuliikluse korraldamise personalile ja käitamisohtusega seotud ülesandeid täitvale insener-tehnilisele personalile esitatavate nõuete kohta, välja antud 11. aprillil 2002.

Artikkel 2

Mõisted

- (16) Kuigi ESARR 4-s on määratletud lennuliikluse korraldamise maksimaalne vastuvõetav õnnetusjuhtumite tõenäosus Euroopa tsiviilennunduskonverentsi piirkonnas, ei ole maksimaalset vastuvõetavat tõenäosust kõigil raskusastmetel veel kehtestatud. Liikmesriigid ja komisjon koostöös Eurocontroliga peaksid määratlema ja ajakohastama need tõenäosused ning välja arendama mehhanismid nende kohaldamiseks eri olukordades.
- (17) Käesolevas määruses sätestatud meetmed on kooskõlas määruse (EÜ) nr 549/2004 artikli 5 kohaselt asutatud ühtse õhuruumi komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

Käesolevas määruses sätestatakse aeronavigatsiooniteenuste osutamise ühised nõuded. Juhul kui I ega II lisa ei sätesta vastupidist, ei kohaldata ühiseid nõudeid siiski:

- a) teenuseosutaja muule tegevusele kui aeronavigatsiooniteenuste osutamine;
- b) muuks kui aeronavigatsiooniteenuste osutamiseks eraldatud vahenditele.
- Käesoleva määrusega määratakse kindlaks ja võetakse vastu järgmised Eurocontrol'i ohutusnõuete (ESARR) kohustuslikud sätted, mis on vajalikud aeronavigatsiooniteenuste osutajate sertifitseerimiseks:
- a) ESARR 3 ohutusjuhtimissüsteemide kasutamise kohta lennuliikluse korraldamise (ATM) teenuseosutajate poolt, välja antud 17. juulil 2000;
- b) *õhutöö* – õhusõiduki käitamine, mille käigus õhusõidukit kasutatakse eriteenusteks, nagu näiteks põllumajanduse, ehituse, fotograafia, uuringute, vaatluse ja patrulli, otsingu- ja päästetööde või õhureklaami vallas;
- b) *äriline õhutransport* – õhusõiduki mis tahes käitamine reisijate, kauba või posti veoks tasu või rendi eest;
- c) *funktsionaalne süsteem* – süsteemide, menetluste ja inimressursside koostõju, mis on moodustatud lennuliikluse korraldamisalaste ülesannete teostamiseks;
- d) *üldlennundus* – tsiviilõhusõiduki mis tahes toimingud, välja arvatud äriline õhutransport ja õhutöö;
- e) *riikliku järelevalve teostaja* – liikmesriikide poolt vastavalt määruse (EÜ) nr 549/2004 artiklile 4 riigi ametiasutuseks nimetatud või sellena loodud organid või organid;
- f) *ohutegur* – mis tahes olukord, juhtum või asjaolu, mis võib põhjustada õnnetusjuhtumi;
- g) *tegutsev organisatsioon* – organisatsioon, kes vastutab aeronavigatsiooni-, side-, navigeerimis- ja seireteenuseid toetavate insener-tehniliste teenuste eest;

- h) *risk* – ohutegurite põhjustatud kahjuliku mõju üldise tõenäosuse või esinemissageduse ja selle mõju tõsiduse kombinatsioon;
- i) *ohutuse tagamine* – kõik kavandatud ja süstemaatilised meetmed, mida on vaja andmaks piisavat kindlustunnet, et toode, teenus, organisatsioon või funktsionaalne süsteem on rahuldava või vastuvõetava ohutustasemega;
- j) *ohutuseesmärk* – kvalitatiivne või kvantitatiivne avaldus, milles määratletakse maksimaalne eeldatav sagedus või tõenäosus ohutegurite ilmnemiseks;
- k) *ohutusnõuded* – riski vähendamise meetmed, mis põhinevad teatava ohutuseesmärgi saavutamiseks ettenähtud riskivähendusstrateegial ning milleks võivad olla korraldus-, tegevus-, menetlus-, funktsiooni-, toimivus- ja koostalitusvõimealased nõuded või keskkonna omadused;
- l) *teenused* – aeronavigatsiooniteenused või aeronavigatsiooniteenuste pakett.

3. "Teenuseosutaja" all mõeldakse ka organisatsiooni, kes taotleb sertifikaadi aeronavigatsiooniteenuste osutamiseks.

Artikkel 3

Sertifikaatide andmine

1. Aeronavigatsiooniteenuste osutamiseks vajaliku sertifikaadi saamiseks peavad aeronavigatsiooniteenuste osutajad, ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 550/2004 artikli 7 lõike 5 kohaldamist, vastama käesoleva määruse I lisas sätestatud ühistele üldnõuetele, samuti II–V lisas sätestatud täiendavatele erinõuetele vastavalt nende poolt pakutava teenuse liigile, kui artiklis 4 esitatud eranditest ei tulene teisiti.

2. Riikliku järelevalve teostaja väljastab sertifikaadi aeronavigatsiooniteenuste osutajale pärast seda, kui on kontrollinud viimase vastavust üldnõuetele.

3. Aeronavigatsiooniteenuste osutaja peab vastama üldnõuetele hiljemalt määruse (EÜ) nr 550/2004 artikli 7 kohase sertifikaadi väljaandmise ajaks.

Artikkel 4

Erandid

1. Erandina artikli 3 lõike 1 sätetest võivad teatavate aeronavigatsiooniteenuste osutajad otsustada mitte kasutada võimalust piiriüleste teenuste pakkumiseks ning loobuda vastastikuse tunnustamise õigusest ühtses Euroopa taevas.

Sel juhul võivad nad taotleda määruse (EÜ) nr 550/2004 artikli 7 lõikes 2 osutatud sertifikaati, mis piirneb liikmesriigi vastutusalas oleva õhuruumiga.

Sellise taotluse esitamiseks peab lennuliiklusteenuste osutaja pakkuma või kavatsema pakkuda üksnes üht või mitut järgmise kategooria teenust:

- a) üldlennundus;
- b) õhutöö;
- c) äriline õhutransport, mis toimub üksnes õhusõidukitega, mille suurim stardimass on kuni 10 tonni või milles on kuni 20 istekohta;
- d) äriline õhutransport, mille veomaht on alla 10 000 reisi aastas; olenemata suurimast stardimassist või kasutatud istekohtadest arvutatakse viimase kolme aasta keskmine reiseid arv.

Sellise taotluse esitamiseks peab muude aeronavigatsiooniteenuste kui lennuliiklusteenuste osutaja aastane käive olema teenuste puhul, mida ta pakub või kavatseb pakkuda, kuni 1 000 000 eurot.

Kui aeronavigatsiooniteenuse osutaja ei saa objektiivsetel praktilistel põhjustel esitada tõendeid nendele kriteeriumidele vastavuse kohta, võib riikliku järelevalve teostaja arvestada samalaadseid näitajaid või prognoose seoses kolmandas ja neljandas lõigus esitatud ülemmääradega.

Sellise taotluse esitamisel lisab aeronavigatsiooniteenuste osutaja riikliku järelevalve teostajale asjakohased tõendid ka vastavustingimuste kriteeriumide kohta.

2. Riikliku järelevalve teostaja võib lubada konkreetseid erandeid taotlejatele, kes täidavad lõike 1 nõudeid, vastavalt nende panusele liikmesriigi vastutusalasse kuuluva õhuruumi lennuliikluse korraldamisel.

Kõnealuseid erandeid võib kohaldada üksnes I lisa nõuete suhtes, välja arvatud järgmine:

a) punkt 1 – tehniline ja tegevuslik pädevus ja suutlikkus;

b) punkt 3.1 – ohutusjuhtimine;

c) punkt 5 – inimressursid;

d) punkt 8.1 – avatud ja läbipaistev teenuste pakkumine.

3. Riikliku järelevalve teostaja võib lisaks lõikes 2 osutatud eranditele lubada erandeid taotlejatele, kes osutavad lennuvälja lennuinfo teenuseid, teenindades korrapäraselt mitte üle ühe tööpaiga mis tahes ühel lennuväljal, vastavalt nende panusele liikmesriigi vastutusalasse kuuluva õhuruumi lennuliikluse korraldamisel.

Kõnealuseid erandeid võib kohaldada üksnes II lisa 3. punkti järgmiste nõuete suhtes:

a) ohutusjuhtimise vastutusala, välisteenused ja -tarned (punkt 3.1.2);

b) ohutuse ülevaatused (punkt 3.1.3);

c) ohutusnõuded riski hindamiseks ja vähendamiseks seoses muudatustega (punkt 3.2).

4. III, IV ja V lisa esitatud nõuete puhul erandeid ei lubata.

5. Vastavalt määruse (EÜ) nr 550/2004 II lisale võib riikliku järelevalve teostaja:

a) määratleda erandi laadi ja ulatuse sertifikaadile lisatud tingimustes, näidates selle õigusliku aluse;

b) piiritleda sertifikaadi kehtivusaja ning

c) jälgida, kas aeronavigatsiooniteenuste osutaja vastab jätkuvalt erandi saamise nõuetele.

Artikkel 5

Nõuetele vastavuse tõendamine

1. Riikliku järelevalve teostaja taotlusel esitab aeronavigatsiooniteenuste osutaja kogu asjakohase tõendusmaterjali, et tõestada oma vastavust kehtivatele ühistele nõuetele. Aeronavigatsiooniteenuste osutaja võib kasutada kogu olemasolevat tõendusmaterjali nii suures ulatuses kui võimalik.

2. Aeronavigatsiooniteenuste sertifitseeritud osutaja teavitab riikliku järelevalve teostajat kavandatud muudatustest oma teenuste osutamisel, mis võivad mõjutada tema vastavust kehtivatele ühistele nõuetele või sertifikaadile lisatud tingimustele.

3. Lennuliiklusteenuste sertifitseeritud osutaja teavitab riikliku järelevalve teostajat kavandatud muudatustest lennuliiklusteenuste osutamisel, mis on seotud ohutusega.

4. Kui aeronavigatsiooniteenuste sertifitseeritud osutaja ei vasta enam kehtivatele ühistele nõuetele või sertifikaadile lisatud tingimustele, langetab riikliku järelevalve teostaja hiljemalt ühe kuu jooksul otsuse. Kõnealuse otsusega nõuab riikliku järelevalve teostaja, et aeronavigatsiooniteenuste osutaja puudused kõrvaldaks.

Otsus teatatakse viivitamata asjaomasele aeronavigatsiooniteenuste osutajale.

Enne kui riikliku järelevalve teostaja asjaomasele aeronavigatsiooniteenuste osutajale oma heakskiidust teatab, kontrollib ta, kas puudused on kõrvaldatud. Kui riikliku järelevalve teostaja leiab, et puudused ei ole kokkulepitud tähtajaks korralikult kõrvaldatud, võtab ta teenuste järjepidevuse tagamist silmas pidades asjakohased jõustamise meetmed vastavalt määruse (EÜ) nr 550/2004 artikli 7 lõikele 7 ja määruse (EÜ) nr 549/2004 artiklile 9.

Artikkel 6**Nõuetelevastavuse järelevalve hõlbustamine**

Vastavalt määruse (EÜ) nr 550/2004 artikli 2 lõikele 2 hõlbustab aeronavigatsiooniteenuste osutaja riikliku järelevalve teostaja või viimase nimel tegutseva heakskiidetud organisatsiooni poolt läbiviidavaid kontrolle ja ülevaatusi, mille hulka kuuluvad ka kohapealsed kontrollid ja etteteatamata kontrollid.

Volitatud isikutel on õigus teha järgmisi toiminguid:

- a) kontrollida asjassepuutuvaid dokumente, andmeid, reegleid ja kõiki muid aeronavigatsiooniteenuste osutamise seonduvaid materjale;
- b) teha nendest dokumentidest, andmetest, reeglitest ja muudest materjalidest koopiaid või väljavõtteid;
- c) küsida kohapeal suulisi selgitusi;
- d) siseneda vajalikesse ruumidesse, territooriumidele ja transpordivahenditesse.

Sellised kontrollid ja ülevaatused toimuvad vastavuses selle riigi õigusaktidega, kus neid läbi viiakse.

Artikkel 7**Jätkuv nõuetelevastavus**

Riikliku järelevalve teostaja kontrollib tema käsutuses oleva tõendusmaterjali põhjal igal aastal, kas aeronavigatsiooniteenuste osutaja, kelle ta on sertifitseerinud, vastab jätkuvalt nõuetele.

Selleks kehtestab riikliku järelevalve teostaja soovitusliku kontrolliprogrammi, mida ta igal aastal ajakohastab ja mis hõlmab kõiki tema poolt sertifitseeritud teenuseosutajaid ning põhineb pakutavate teenuste moodustavate eri toimingute riskihinnangul. Enne kõnealuse programmi kehtestamist konsulteerib ta asjaomaste aeronavigatsiooni teenuste osutajatega ja kõigi muude asjaomaste riikliku järelevalve teostajatega.

Programmis on märgitud eri kohtade kontrollimise ajavahe-
mikumid.

Artikkel 8**Insener-tehnilise personali ohutuseeskirjad**

Seoses lennuliiklus-, side-, navigeerimis- ja seireteenustega tegeleb riikliku järelevalve teostaja või liikmesriigi poolt selleks otstarbeks määratud mis tahes muu asutus järgmiste ülesannetega:

- a) asjakohaste ohutuseeskirjade koostamine insener-tehnilisele personalile, kes teostab käitamisohtusega seotud ülesandeid;
- b) piisava ja asjakohase ohutusjärelevalve tagamine insener-tehnilise personali üle, kes on mis tahes tegutsevate organisatsioonide poolt määratud teostama käitamisohtusega seotud ülesandeid;
- c) asjakohaste meetmete võtmine põhjendatud arvamuse alusel ja pärast asjakohast uurimist seoses tegutsevate organisatsioonidega ja/või nende insener-tehnilise personaliga, kes ei vasta II lisa 3.3 osa sätetele;
- d) kontrollimine, et asjakohased meetodid võimaldavad tagada käitamisohtusega seotud ülesandeid täitma määratud kolmandate osapoolte vastavuse II lisa 3.3 osa sätetele.

Artikkel 9**Vastastikused eksperdi hinnangud**

1. Komisjon koostöös liikmesriikidega korraldab riikliku järelevalve teostajate vastastikused eksperdi hinnangud vastavalt lõigetele 2–6.

2. Vastastikused eksperdi hinnangud viib läbi riiklike ekspertide rühm. Rühm koostatakse vähemalt kolme eri liikmesriigi ekspertidest. Ekspertid ei võta osa vastastikustest eksperdi hinnangutest liikmesriigis, kus nad töötavad. Komisjon koostab ja säilitab liikmesriikide poolt nimetatud riiklike ekspertide loetelu, mis hõlmab ühiste nõuete kõiki aspekte, nagu on loetletud määruse (EÜ) nr 550/2004 artiklis 6.

3. Vähemalt kolm kuud enne vastastikust eksperdihinnangut teatab komisjon asjaomasele liikmesriigile ja riikliku järelevalve teostajale eksperdihinnangu toimumise, selle läbiviimise kavandatud kuupäeva ning osavõtivate ekspertide nimed.

Liikmesriik, mille riikliku järelevalve teostajale hinnang antakse, kiidab hinnangut andva ekspertide rühma heaks enne eksperdihinnangu toimumist.

4. Kolme kuu jooksul pärast eksperdihinnangu toimumist koostab hinnangu andnud ekspertide rühm konsensuse alusel aruande, mis võib sisaldada soovitusi. Komisjon kutsub aruande arutamiseks kokku istungi ekspertide ja riikliku järelevalve teostajaga.

5. Komisjon edastab aruande asjaomasele liikmesriigile. Viimane võib kolme kuu jooksul pärast aruande saamist esitada

oma tähelepanekud, mis vajaduse korral hõlmavad meetmeid, mis on eksperdihinnangu järel võetud või mida kavatakse määratud tähtajaks võtta.

Eksperdihinnangu aruannet ja selle tagajärgi ei avalikustata, kui asjaomase liikmesriigiga ei ole kokku lepitud teisiti.

6. Komisjon teavitab igal aastal liikmesriike ühtse õhuruumi komitee kaudu nende hinnangute peamistest tulemustest.

Artikkel 10

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. detsember 2005

Komisjoni nimel
asepresident
Jacques BARROT

I LISA

AERONAVIGATSIOONITEENUSTE OSUTAMISE ÜLDNÕUDED**1. TEHNILINE NING OPERATIIVNE PÄDEVUS JA TEGUTSEMISVÕIME**

Aeronavigatsiooniteenuste osutaja on suuteline osutama teenuseid ohutul, tõhusal, järjepideval ja säästlikul moel vastavalt asjaomase õhuruumi üldise nõudluse mõistlikule tasemele. Sel eesmärgil säilitab ta piisavat tehnilist ning operatiivset suutlikkust ja asjatundlikkust.

2. ORGANISATSIOONILINE STRUKTUUR JA JUHTIMINE**2.1. Organisatsiooniline struktuur**

Aeronavigatsiooniteenuste osutaja asutab ja juhib oma organisatsiooni struktuuri kohaselt, mis soodustab teenuste ohutut, tõhusat ja järjepidevat osutamist.

Organisatsioonilises struktuuris määratletakse:

- a) ametisse nimetatud vastutavate isikute volitused, kohustused ja vastutusala, eriti ohutuse, kvaliteedi, turvalisuse, finantside ja inimressurssidega seotud ülesannete eest vastutava juhtkonna osas;
- b) organisatsiooni eri osade ja protsesside vahelised alluvus- ja aruandlussuhted.

2.2. Organisatsiooniline juhtimine

Aeronavigatsiooniteenuste osutaja koostab vähemalt viit aastat hõlmava äriplaani. Kõnealusel äriplaanis:

- a) sätestatakse aeronavigatsiooniteenuste osutaja üldised eesmärgid ja nende saavutamise strateegia vastavuses teenuseosutaja mis tahes üldise pikaajalise plaaniga ning infrastruktuuri või muu tehnoloogia arengu suhtes oluliste asjaomaste ühenduse nõuetega;
- b) esitatakse asjakohased tulemuseesmärgid seoses teeninduse, ohutuse ja tasuvuse kvaliteedi ning tasemega.

Aeronavigatsiooniteenuste osutaja koostab igal aastal järgmise aasta kohta plaani, milles täpsustatakse äriplaani üksikasjad ja kõik sellesse tehtavad muudatused.

Aastaplaan hõlmab järgmisi tegureid, mis on seotud teenuste taseme ja kvaliteediga, eelkõige näiteks veomahu, ohutuse ja lendude hilinemise eeldatavate tasemetega, samuti rahastamiskorraga:

- a) teave uue infrastruktuuri või muu arendustegevuse kohta ning selgitus, milline on nende osa teenuste taseme ja kvaliteedi parandamisel;
- b) tulemusnäitajad, mille abil on võimalik teenuste taset ja kvaliteeti põhjendatult hinnata;
- c) teenuseosutaja eeldatav lühiajaline finantsseisund, samuti äriplaani mis tahes muudatused või seda mõjutavad tegurid.

3. OHUTUS- JA KVALITEEDIJUHTIMINE**3.1. Ohutusjuhtimine**

Aeronavigatsiooniteenuste osutaja korraldab kõigi oma teenuste ohutuse. Seda tehes kehtestab ta ametlikud sidemed kõigi huvirühmadega, kes võivad tema teenuste ohutust otseselt mõjutada.

3.2. Kvaliteedijuhtimine

Aeronavigatsiooniteenuste osutaja on hiljemalt 2 aastat pärast käesoleva määruse jõustumiskuupäeva kehtestanud kvaliteedijuhtimise süsteemi, mis hõlmab kõiki tema poolt pakutavaid aeronavigatsiooniteenuseid vastavalt järgmistele põhimõtetele. Teenuseosutaja:

- a) määratleb kvaliteedijuhtimise põhimõtted viisil, mis arvestaks eri tarbijate vajadusi nii suurel määral kui võimalik;

- b) koostab kvaliteedikontrolli programmi, mille menetluskorraga tagatakse, et kõik toimingud viiakse läbi vastavalt kehtivatele nõuetele, standarditele ja menetlustele;
- c) esitab käsiraamatute ja seiredokumentide abil tõendusmaterjali kvaliteedisüsteemi toimimise kohta;
- d) nimetab juhtkonna esindajad, kelle ülesandeks on jälgida, et ohutute ja tõhusate tegevuspraktikate tagamise menetlused oleksid nõuetekohased ja piisavad;
- e) kontrollib olemasolevat kvaliteedisüsteemi ning võtab vajaduse korral heastavad meetmed.

Asjakohaselt akrediteeritud organisatsiooni poolt väljaantud EN ISO 9001 sertifikaati, mis hõlmab teenuseosutaja pakutavaid aeronavigatsiooniteenuseid, loetakse piisavaks tõendiks nõuetelevastavuse kohta. Aeronavigatsiooniteenuste osutaja nõustub sertifitseerimisega seotud dokumendid riikliku järelevalve teostaja nõudel viimasele kättesaadavaks tegema.

3.3. Tegutsemiskäsiraamatud

Aeronavigatsiooniteenuste osutaja koostab enda poolt pakutavate teenuste kohta operatiivtöötajatele kasutamiseks ja juhendamiseks ettenähtud tegutsemiskäsiraamatud ja ajakohastab neid. Teenuseosutaja tagab, et:

- a) tegutsemiskäsiraamatud sisaldavad juhendeid ja teavet, mis on operatiivtöötajatele vajalikud nende ülesannete täitmiseks;
- b) käsiraamatute vajalikud osad on asjaomastele töötajatele kättesaadavad;
- c) operatiivtöötajaid teavitatakse kiiresti kõigist tegutsemiskäsiraamatute muudatustest, mida kohaldatakse nende kohustuste suhtes, samuti muudatuste jõustumise ajast.

4. JULGEOLEK

Aeronavigatsiooniteenuste osutaja kehtestab julgeoleku juhtimissüsteemi, et tagada:

- a) oma ruumide ja töötajate julgeolek, vältides teenuste osutamisele suunatud õigusvastaseid tegusid;
- b) saadud, enda poolt loodud või muul viisil kasutatavate jooksvate andmete julgeolek, piirates nende kättesaadavust üksnes selleks volitatud isikutega.

Julgeoleku juhtimissüsteemis määratletakse:

- a) menetlused, mis on seotud riski hindamise ja vähendamise, julgeoleku jälgimise ja parandamisega, julgeoleku ümberhindamise ja kogemuste levitamisega;
- b) vahendid, mis on kavandatud julgeolekuga seonduvate puuduste avastamiseks ja töötajate teavitamiseks asjakohastest hoiatustest;
- c) vahendid julgeolekuga seonduvate puuduste kõrvaldamiseks ning parandusmeetmete ja vähendusmenetluste määratlemiseks, millega ära hoida puuduste taastekkimine.

Aeronavigatsiooniteenuste osutaja korraldab vajaduse korral oma töötajate julgeolekukontrolli ning teeb koostööd asjakohaste tsiviil- ja sõjaväevõimudega, et tagada oma ruumide, töötajate ja andmete julgeolek.

5. INIMRESSURSID

Aeronavigatsiooniteenuste osutaja palkab asjakohaste oskustega töötajad, et tagada oma teenuste osutamine ohutul, tõhusal, järjepideval ja säästlikul moel. Sel otstarbel kehtestab ta personali palkamise ja koolitamise põhimõtted.

6. MAJANDUSLIK TUGEVUS

6.1. Majandus- ja finantssuutlikkus

Aeronavigatsiooniteenuste osutaja on suuteline täitma oma rahalisi kohustusi, näiteks kandma tegevuse püsi- ja muutuvkulusid või kapitaliinvesteeringute kulusid. Ta kasutab asjakohast raamatupidamissüsteemi. Ta tõendab oma suutlikkust käesoleva lisa punktis 2.2 osutatud aastaplaaniga, samuti oma põhikirja alusel peetava bilansiarvestuse ja raamatupidamiskontodega.

6.2. Finantsaudit

Vastavalt määruse (EÜ) nr 550/2004 artikli 12 lõikele 2 tõendab aeronavigatsiooniteenuste osutaja, et tema raamatupidamist auditeeritakse regulaarselt ja sõltumatult.

7. VASTUTUS JA KINDLUSTUSKAITSE

Aeronavigatsiooniteenuste osutaja peab võtma kindlustusmeetmed, mis hõlmavad tema suhtes kohaldatavatel õigusaktidel põhinevaid kohustusi.

Kindlustuse tagamiseks kasutatav meetod peaks olema asjakohane võimaliku konkreetse kahjumi ja kahju katmiseks, võttes arvesse aeronavigatsiooniteenuste osutaja õiguslikku seisundit ja olemasoleva ärikindlustuse taset.

Aeronavigatsiooniteenuste osutaja, kes kasutab mõne teise aeronavigatsiooniteenuste osutaja teenuseid, peab tagama, et kindlustusmeetmed katavad nende mõlema vahel jaotuva vastutuse.

8. TEENUSTE KVALITEET

8.1. Teenuste osutamise avatus ja läbipaistvus

Aeronavigatsiooniteenuste osutaja osutab oma teenuseid avatud ja läbipaistval moel. Ta avaldab oma teenuste kasutustingimused ning kehtestab oma teenuste kasutajatele regulaarse ametliku konsultatsiooniprotsessi, mis võib olla nii individuaalne kui kollektiivne ja toimub vähemalt kord aastas.

Vastavalt kohaldatavatele ühenduse õigusaktidele ei tohi aeronavigatsiooniteenuste osutaja rahvuse või identiteedi alusel diskrimineerida ühtki kasutajat või kasutajarühma.

8.2. Situatsioonikavad

Hiljemalt ühe aasta jooksul pärast sertifitseerimist peab aeronavigatsiooniteenuste osutaja koostama situatsioonikavad kõigi pakutavate teenuste kohta niisuguste juhtumite puhuks, mille tulemusel teenuste osutamine märgatavalt väheneb või katkeb.

9. ARUANDEKOHUSTUS

Aeronavigatsiooniteenuste osutaja peab olema suuteline esitada asjakohasele riikliku järelevalve teostajale oma tegevuse kohta aastaaruande. Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 550/2004 artikli 12 kohaldamist, peab kõnealune aruanne sisaldama teenuseosutaja majandustulemusi, samuti tegevuse tulemusi ning mis tahes märkimisväärseid meetmeid ja arenguid, eriti ohutuse valdkonnas.

Aastaaruanne peab sisaldama vähemalt järgmist:

- hinnang osutatud teenuste tasemele ja kvaliteedile ning pakutud ohutustasemele,
- teenuseosutaja tulemuste võrdlemine äriplaanis kehtestatud tulemuseesmärkidega, kõrvutades tegelikke tulemusi aastaplaaniga ning kasutades selleks aastaplaanis kehtestatud tulemusnäitajaid,
- meetmete ja infrastruktuuriga seotud arengud,
- majandustulemused, kui need ei ole eraldi avaldatud vastavalt määruse (EÜ) nr 550/2004 artikli 12 lõikele 1,
- teave teenuste kasutajate regulaarse ametliku konsultatsiooniprotsessi kohta,
- teave inimressursside poliitika kohta.

Aeronavigatsiooniteenuste pakkuja teeb aastaaruande sisu avalikkusele teatavaks vastavalt riikliku järelevalve teostaja poolt sätestatud tingimustele.

II LISA

LENNULIIKLUSTEENUSTE OSUTAMISE ERINÕUDED

1. OMAND

Lennuliiklusteenuste osutaja nimetab määruse (EÜ) nr 550/2004 artikli 7 lõikes 2 osutatud riikliku järelevalve teostajale selgesõnaliselt:

- oma õigusliku seisundi, omandistruktuuri ja mis tahes korraldused, millel on oluline mõju tema varade juhtimisele,
- kõik seosed organisatsioonidega, mis ei osuta aeronavigatsiooniteenuseid, sealhulgas äritegevus, milles teenusepakkuja osaleb otse või sidusettevõtjate kaudu vähemalt 1 % ulatuses tema eeldatavatest tuludest.

Lennuliiklusteenuste osutaja võtab kõik vajalikud meetmed vältimaks mis tahes huvide konflikti olukorda, mis võiks kahjustada objektiivset ja erapooletut teenuste osutamist.

2. TEENUSTE OSUTAMISE AVATUS JA LÄBIPAISTVUS

Lisaks I lisa punkti 8.1 sätetele ning kui liikmesriik otsustab korraldada konkreetsete lennuliiklusteenustuse (ATS) teenuste pakkumise konkurentsitingimustele vastavas keskkonnas, ei või nende konkreetsete lennuliiklusteenuste osutajad osaleda tegevustes, mille eesmärk või tagajärg on konkurentsi takistamine, piiramine või kahjustamine, ega tegevustes, millega vastavalt kohaldatavale ühenduse õigusele kaasneks valitseva seisundi kuritarvitamine.

3. TEENUSTE OHUTUS

3.1. Ohutusjuhtimise süsteem

3.1.1. Üldised ohutusnõuded

Lennuliiklusteenuste osutaja kehtestab oma teenuste korraldamise lahutamatu osana ohutusjuhtimise süsteemi (*a safety management system, SMS*), millega:

- tagatakse tema teenuste osutamise ohutuskohustuse täitmisel ametlik, selgesõnaline ja ennetav lähenemine süstemaatilisele ohutusjuhtimisele, mida ta kasutab kõigi oma teenuste ja juhtimiskontrolli all olevate abiteenuste osutamisel ning mis oma alusena hõlmab ohutuse tegutsemisstrateegia, millega määratletakse organisatsiooni põhiline lähenemisviis ohutuse haldamisele (ohutusjuhtimine),
- tagatakse, et kõik lennuliiklusteenuste pakkumise ohutusjuhtimises osalejad vastutavad isiklikult oma tegevuse ohutuse eest, et juhid on vastutavad ohutuse toimivuse eest oma osakonnas või üksuses ning et teenusepakkuja kõrgem juhtkond kannab üldist vastutust ohutuse eest (ohutusvastutus),
- tagatakse, et lennuliiklusteenuste piisav ohutus saab esmatähtsaks (ohutuse esmatähtsus),
- tagatakse, et lennuliiklusteenuste osutamise ajal on peamiseks ohutuseesmärgiks vähendada nende teenuste osa lennuõnnetuste riski nii palju kui võimalik (ohutuseesmärk).

3.1.2. Ohutuse saavutamise nõuded

Ohutusjuhtimise süsteemi (SMS) toimingute raames lennuliiklusteenuste osutaja:

- tagab, et töötajad on saanud piisava koolituse ja on pädevad oma töökohustuste täitmiseks, lisaks on nad nõuetekohaselt litsentseeritud, kui see on vajalik, ning vastavad kehtivatele tervisenõuetele (pädevus),

- tagab, et on määratletud ohutusjuhtimise ülesanne, mille vastutusala hõlmab organisatsiooni ohutussüsteemi arendamist ja haldamist; tagab, et kõnealune vastutusüksus on liinijuhtimisest sõltumatu ning allub otseselt kõrgeimale juhtimistasandile. Kui tegemist on väikeste organisatsioonidega, mille puhul vastutusosalade kogusumma võib takistada piisavat sõltumatust, tuleb ohutuskinnituse korda siiski täiendada sõltumatute lisavahenditega; ning tagab, et teenust osutava ettevõtte tippjuhtkond on aktiivselt kaasatud ohutusjuhtimise tagamise (ohutusjuhtimisega seotud vastutus),
- tagab, et kõikide funktsionaalsete süsteemide jaoks luuakse ja säilitatakse alati kui võimalik kvantitatiivsed ohutustasemed (kvantitatiivsed ohutustasemed),
- tagab, et ohutusjuhtimise süsteem dokumenteeritakse süstemaatiliselt viisil, mis osutab selgelt organisatsiooni ohutuspoliitikale (ohutusjuhtimise süsteemi dokumenteerimine),
- tagab, et väljastpoolt osutatavate teenuste ja tarnete ohutus on asjakohaselt põhjendatud, võttes arvesse nende ohutuse tähtsust teenuste osutamise raames (väljastpoolt osutatavad teenused ja tarded),
- tagab, et riski hindamine ja vähendamine viiakse läbi asjakohasel tasemel tagamaks, et võetakse arvesse kõiki lennuliikluse korraldamise aspekte (riski hindamine ja vähendamine). Lennuliikluse korraldamise funktsionaalse süsteemi muudatuste suhtes kohaldatakse käesoleva lisa punkti 3.2,
- tagab, et lennuliikluse korraldamise kasutuslikke või tehnilisi vahejuhtumeid, mis loetakse ohutust oluliselt mõjutavateks, uuritakse viivitamata ning võetakse kõik vajalikud parandusmeetmed (ohutusega seotud vahejuhtumid). Samuti peab teenuseosutaja tõendama, et on täitnud kõik ohutusega seotud vahejuhtumitest teatamise ja nende hindamise nõuded vastavalt kehtivale siseriiklikule ja ühenduse õigusele.

3.1.3. Ohutuskinnituse nõuded

Ohutusjuhtimise süsteemi (SMS) toimingute raames tagab lennuliiklusteenuste osutaja, et:

- viiakse läbi regulaarseid ohutuse ülevaatusi, mille põhjal soovitatakse vajalikke parandusi, esitatakse juhtidele ohutushinnanguid nende vastutusosalas olevate toimingute kohta ning kinnitatakse vastavust asjakohastele osadele (ohutuse ülevaatused),
- on kehtestatud meetodid funktsionaalsete süsteemide või toimingute niisuguste muutuste tuvastamiseks, mis võivad näidata, et mõni element on jõudnud staadiumi, kus ta ei vasta enam nõuetekohastele ohutusstandarditele, ning et parandusmeetmed on võetud (ohutuse järelevalve),
- ohutuse kohta säilitatakse andmed, mis hõlmavad kõiki ohutusjuhtimise toiminguid ja mille põhjal saab anda ohutuskinnituse kõigile, kes on osutatavates teenustes osalised, nende eest vastutavad või neist sõltuvad, samuti riikliku järelevalve teostajale (ohutusandmed).

3.1.4. Ohutuse edendamise nõuded

Ohutusjuhtimise süsteemi (SMS) toimingute raames tagab lennuliiklusteenuste osutaja, et:

- kõik töötajad on teadlikud oma kohustustega seotud võimalikest ohutusosalastest ohuteguritest (ohutusosalane teadlikkus),
- ohutusega seotud vahejuhtumite uuringutest ja muudest ohutusega seotud toimingutest saadud kogemusi levitatakse organisatsiooniselt haldus- ja toimimistasandil (kogemuste levitamine),
- kõiki töötajaid innustatakse tegema ettepanekuid kindlakstehtud ohutegurite kõrvaldamiseks ning et vajaduse korral tehakse ohutustingimusi parandavaid muudatusi (ohutustingimuste parandamine).

3.2. Ohutusnõuded riski hindamiseks ja vähendamiseks seoses muudatustega

3.2.1. 1. jagu

Ohutusjuhtimise süsteemi (SMS) toimingute raames tagab lennuliiklusteenuste osutaja, et tema haldusalas olevate lennuliikluse korraldamise funktsionaalse süsteemi osade ja abiteenuste mis tahes muudatuste suhtes toimub regulaarne ohutegurite kindlakstegemine ning riski hindamine ja vähendamine, võttes arvesse:

- a) lennuliikluse korraldamise funktsionaalse süsteemi kõnealuse osa täielikku töötsükli, alates eelplaneerimisest ja määratlemisest kuni teostusjärgsete toimingute, tehnohoolduse ja kasutusest kõrvaldamiseni;
- b) lennuliikluse korraldamise funktsionaalse süsteemi õhus, maapinnal ja vajaduse korral kosmoses olevaid komponente ning koostööd nende eest vastutavate osalistega; ning
- c) lennuliikluse korraldamise funktsionaalse süsteemi varustust, korda ja inimressursse, nende tegurite omavahelist mõju ning kõnealuste tegurite ja lennuliikluse korraldamise funktsionaalse süsteemi muude osade vahelist mõju.

3.2.2. 2. jagu

Ohutegurite kindlakstegemise, riski hindamise ja vähendamise protsessi hulka kuulub:

- a) kõnealuse koostisosa ulatuse, piiride ja liideste määratlemine, samuti kõnealuse osa poolt täidetavate ülesannete ning kavandatud töökeskkonna kindlaksmääramine;
- b) kõnealuse osaga seotud ohutusvaldkondade eesmärkide määratlemine, sealhulgas:
 - lennuliikluse korraldamisega seotud arvestatavate ohutegurite ja rikete ning nende koosmõjude kindlakstegemine,
 - hinnang mõjudele, mida need tegurid võivad õhusõiduki ohutusele avaldada, samuti hinnang nende mõjude tõsidusele, kasutades 4. jaos esitatud klassifitseerimissüsteemi,
 - ohutegurite taluvuse kindlaksmääramine väljendatuna ohuteguri suurima esinemistõenäosusena, mis saadakse, arvestades ohuteguri mõju tõsidust ja suurimat tõenäosust vastavalt 4. jaole;
- c) vajaduse korral riski vähendamisstrateegia tuletamine, millega:
 - määratletakse vastuabinõud, mida saab rakendada kaitseks riske sisaldavate ohutegurite eest,
 - töötatakse vajaduse korral välja ohutusnõuded, mis võivad olla seotud kõnealuse osaga või lennuliikluse korraldamise funktsionaalse süsteemi muude osadega või töökeskkonnaga, ning
 - antakse kinnitus strateegia teostatavusele ja tõhususele;
- d) kontroll, et kõik kindlakstehtud ohutuseesmärgid ja -nõuded on täidetud
 - enne muutuse rakendamist,
 - kasutuselevõtuga seotud üleminekuaja jooksul,
 - tööea jooksul ning
 - kasutusest kõrvaldamisega seotud üleminekuaja jooksul.

3.2.3. 3. jagu

Riskihindamise ja -vähendamise protsessi, sealhulgas ohutegurite kindlakstegemise tulemused, nende põhjendused ning tõendusmaterjal tuleb kõrvutada ja dokumenteerida viisil, millega tagatakse, et:

- on esitatud täielikud põhjendused tõendamaks, et kõnealune osa ning lennuliikluse korraldamise funktsionaalne süsteem tervikuna on piisavalt ohutu ja jääb selliseks ka tulevikus, olles vastavuses ettenähtud ohutuseesmärkide ja -nõuetega. Vajaduse korral hõlmavad need kõigi kasutatud ennetus-, järelevalve- või vaatlustehnikate spetsifikatsioone,
- kõik muutuse rakendamisega seotud ohutusnõuded on jälgitavad kuni kavandatud toimingute/ülesanneteni.

3.2.4. 4. jagu

Ohutegurite kindlakstegemine ja nende tõsiduse hindamine

Ohutegurite kindlakstegemine on süsteemne tegevus. Ohutegurite mõju tõsidus teatavas töökeskkonnas määratakse kindlaks, kasutades järgmises tabelis esitatud klassifitseerimissüsteemi, kusjuures tõsidusastmed põhinevad eri põhjendustel, mis näitavad ohutegurite kõige tõenäolisemat mõju kõige halvema võimaliku olukorra puhul.

Tõsidusaste	Mõju tegevusele
1 (Kõige tõsisem)	Lennuõnnetus ⁽¹⁾
2	Tõsine vahejuhtum ⁽¹⁾
3	Õhusõiduki tegevusega seotud märkimisväärne vahejuhtum, mis oleks võinud kahjustada õhusõiduki ohutust ning põhjustada kokkupõrke teise õhusõiduki, maapinna või muu takistusega.
4	Oluline vahejuhtum, millega kaasneva olukorra põhjal saab otsustada, et oleks võinud toimuda lennuõnnetus, tõsine või märkimisväärne vahejuhtum, kui riski ei oleks suudetud ohutuse piires hoida või kui läheduses oleks olnud mõni muu õhusõiduk.
5 (Vähimtõsine)	Vahetut mõju ohutusele ei esine

⁽¹⁾ Nagu on määratletud nõukogu 21. novembri 1994. aasta direktiivis 94/56/EÜ, millega kehtestatakse tsiviil-lennunduses toimunud lennuõnnetuste ja -insidentide uurimise põhimõtted, EÜT L 319, 12.12.1994, lk 14.

Et vähendada ohuteguri mõju toimingutele ning kindlaks määrata selle tõsidus, peaks süstemaatiline lähenemisiis/menetlus sisaldama ohutegurite mõju lennuliikluse korraldamise funktsionaalse süsteemi eri elementidele, nagu näiteks õhusõiduki meeskond, lennujuhid, õhusõiduki töövõime, lennuliikluse korraldamise funktsionaalse süsteemi maapealse osa töövõime ning ohutute lennuliiklusteenuste osutamise suutlikkus.

Riski klassifitseerimise süsteem

Ohutuseesmärgid põhinevad riskil ning need määratletakse ohuteguri suurima esinemistõenäosusena, mis saadakse, arvestades nii ohuteguri mõju tõsidust kui selle suurimat esinemistõenäosust.

Tõendamaks, et kehtestatud kvantitatiivsed eesmärgid on saavutatud, kohaldatakse täiendavaid ohutusjuhtimise põhimõtteid nõnda, et lennuliikluse korraldamise süsteemile lisatakse täiendavat ohutust alati, kui see on põhjendatult vajalik.

3.3. Ohutusnõuded käitamisohutusega seotud ülesandeid täitvale insener-tehnilisele personalile

Lennuliiklusteenuste osutaja tagab, et insener-tehniline personal, sealhulgas allhankelepinguga hõlmatud organisatsioonide personal, kes kasutab ja hooldab tööks heakskiidetud lennuliikluse korraldamise seadmeid, on omandanud ja evib jätkuvalt piisavalt teadmisi ja mõistmist teenuste kohta, mida nende töö toetab, selle töö tegelikust ja võimalikust mõjust kõnealuste teenuste ohutusele ning asjakohastest piirangutest, mida nende tööle tuleb kohaldada.

Lennuliiklusteenuste osutajal on olemas dokumendid tõendamaks, et käitamisohutusega seotud ülesandeid täitev personal, sealhulgas allhankelepinguga hõlmatud organisatsioonide personal on piisavalt pädev; et töögraafikutega tagatakse teenuse piisav maht ja pidevus; et on olemas personali kvalifikatsiooni tõstmise kavad ja vastav poliitika, personali koolituspoliitika, koolituskavad ja -protokollid, samuti on korraldatud järelevalve kvalifitseerimata personali üle. Teenuseosutajal on valmis menetlused juhtudeks, mil mõne töötaja füüsiline või vaimne olukord seatakse kahtluse alla.

Lennuliiklusteenuste osutaja peab registrit, mis sisaldab teavet ohutusega seotud ülesandeid täitva personali arvu, ametikohtade ja töökohustuste kohta. Registrisse märgitakse:

- a) ohutusega seotud ülesannete täitmise eest vastutavad juhatajad;
- b) andmed tehnilise ja operatiivpersonali ametialase kvalifikatsiooni kohta, võttes arvesse vajalikke oskusi ja pädevusnõudeid;
- c) täpne asukoht ja ülesanded, mis on tehnilisele ja operatiivpersonalile määratud, sealhulgas kõik töögraafikute koostamise meetodid.

4. TÖÖMEETODID JA -KORD

Lennuliiklusteenuste osutaja peab suutma tõendada, et tema töömeetodid ja -kord vastavad rahvusvahelise tsiviil-lennunduse konventsiooni järgmistes lisades esitatud standarditele, niivõrd kui need on asjakohased kõnealuses õhuruumis osutatavate lennuliiklusteenuste puhul:

- 2. lisa õhusõidueeskirjade kohta (10. trükk, juuli 2005),
- 10. lisa lennunduse sidevahendite kohta; 2. osa: sidepidamiskord (6. trükk, oktoober 2001, sealhulgas kõik muudatused kuni muudatuseni nr 79),
- 11. lisa lennuliiklusteenuste kohta (13. trükk, juuli 2001, sealhulgas kõik muudatused kuni muudatuseni nr 43).

III LISA

METEOROLOOGIATEENUSTE OSUTAMISE ERINÕUDED**1. TEHNILINE NING OPERATIIVNE PÄDEVUS JA TEGUTSEMISVÕIME**

Meteoroloogiateenuste osutaja tagab, et kasutajate vastavate ülesannete täitmiseks vajalik meteoroloogiline teave tehakse kasutajatele sobival kujul kättesaadavaks:

- lennujuhtidele ja lennumeeskonna liikmetele lennueelseks ja lennu ajal toimuvaks planeerimiseks,
- lennuliiklusteenuste ja lennuinfoteenuste osutajatele,
- otsingu- ja päästeteenistuse meeskondadele ning
- lennujaamadele.

Meteoroloogiateenuste osutaja määrab kindlaks täpsusastme, mida tuleb järgida eri toiminguteks edastatava teabe puhul, näidates ühtlasi ära kõnealuse teabe allika, samuti tagab ta kõnealuse teabe õigeaegse edastamise ning vajaliku ajakohastamise.

2. TÖÖMEETODID JA -KORD

Meteoroloogiateenuste osutaja peab suutma tõendada, et tema töömeetodid ja -kord vastavad rahvusvahelise tsiviil-lennunduse konventsiooni järgmistes lisades esitatud standarditele, niivõrd kui need on asjakohased kõnealuses õhuruumis osutatavate meteoroloogiateenuste puhul:

- 3. lisa meteoroloogiateenuste kohta rahvusvahelisele aeronavigatsioonile (15. trükk, juuli 2004),
 - 11. lisa lennuliiklusteenuste kohta (13. trükk, juuli 2001, sealhulgas kõik muudatused kuni muudatuseni nr 43),
 - 14. lisa lennuväljade kohta (I osa: 4. trükk, juuli 2004; II osa: 2. trükk, juuli 1995, sealhulgas kõik muudatused kuni muudatuseni nr 3).
-

IV LISA

LENNUNDUSTEABETEENUSTE OSUTAMISE ERINÕUDED

1. TEHNILINE NING OPERATIIVNE PÄDEVUS JA TEGUTSEMISVÕIME

Lennundusteabeteenuste osutaja tagab, et teave ja andmed on kasutamiseks kättesaadavad kujul, mis sobib:

- lendu teenindavale personalile, sealhulgas lennumeeskonnale, samuti lennuplaneerimis- ja lennujuhtimissüsteemidele ja lennusimulaatoritele ning
- lennuliiklusteenuste osutajatele, kes vastutavad lennuinfo teenuste, lennujaamade lennuinfo teenuste ja lennueelse info teenuste osutamise eest.

Lennundusteabeteenuste osutaja tagab enne teabe edastamist andmete terviklikkuse ning määrab kindlaks täpsusastme, mida tuleb järgida eri toiminguteks edastatava teabe puhul, näidates ühtlasi ära kõnealuse teabe allika.

2. TÖÖMEETODID JA -KORD

Lennundusteabeteenuste osutaja peab suutma tõendada, et tema töömeetodid ja -kord vastavad rahvusvahelise tsiviil-lennunduse konventsiooni järgmistes lisades esitatud standarditele, niivõrd kui need on asjakohased kõnealuses õhuruumis osutatavate lennundusteabeteenuste puhul:

- 3. lisa meteoroloogiateenuste kohta rahvusvahelisele aeronavigatsioonile (15. trükk, juuli 2004),
- 4. lisa lennenduskaartide kohta (10. trükk, juuli 2001, sealhulgas kõik muudatused kuni muudatuseni nr 53),
- 15. lisa lennundusteabeteenuste kohta (12. trükk, juuli 2004).

V LISA

SIDE-, NAVIGEERIMIS- JA SEIRETEENUSTE OSUTAMISE ERINÕUDED**1. TEHNILINE NING OPERATIIVNE PÄDEVUS JA TEGUTSEMISVÕIME**

Side-, navigeerimis- ja seireteenuste osutaja tagab oma teenuste kättesaadavuse, pidevuse, täpsuse ja terviklikkuse.

Side-, navigeerimis- ja seireteenuste osutaja määrab kindlaks pakutavate teenuste kvaliteeditaseme ning tõendab, et tema seadmeid korrapäraselt hooldatakse ja vajaduse korral kalibreeritakse.

2. TEENUSTE OHUTUS

Side-, navigeerimis- ja seireteenuste osutaja peab vastama II lisa 3. osa nõuetele teenuste ohutuse kohta.

3. TÖÖMEETODID JA -KORD

Side-, navigeerimis- ja seireteenuste osutaja peab suutma tõendada, et tema töömeetodid ja -kord vastavad rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 10. lisas (lennunduse sidevahendite kohta) esitatud standarditele (I osa: 5. trükk, juuli 1996; II osa: 6. trükk, oktoober 2001; III osa: 1. trükk, juuli 1995; IV osa: 3. trükk, juuli 2002; V osa: 2. trükk, juuli 2001, sealhulgas kõik muudatused kuni muudatuseni nr 79), niivõrd kui need on asjakohased kõnealuses õhuruumis osutatavate side-, navigeerimis- ja seireteenuste puhul.
